

წიგნი 80-სა.

№ 15

გაბიბლ. 1907 წ.

საქართველოს სახელმწიფო
ბიბლიოთეკა
თბილისი
ს. შარვაშიძის გამზ. 24

ს. შარვაშიძის

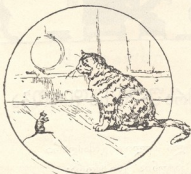
417

ეოლამ-რეზა ხუციშვილი და ეოლამ-ჰუსეინ ონიკაშვილი.

შინაარსი

I—უხერხული ნადირობა.—ღუქსი თეოფ. კანდეკასა	3
II—თევზაობა.—მოთხრობა კარიეულისა	6
III—სოსოს ძალღი.—მოთხრობა ს. რომანაშვილისა	14
V—პატარა რობინზონი.—მოთხრობა კნ. ან. ამაღაზგისა	16
I	
V—გასართობი:—ა) როგორ ვაიზომება მდინარის სიგანე შიგ გაუსვლელად—ბ) გამოკანები,—გ) რებუსები ჭ აღსნა	23

თუ ამ წამსვე არ გამოვხრე,
 ხუდარ ვიქვე დიცუნაო!“

ვანაბა, ვანსანა,
 რომ ხელთ ეგდო თავკუნიბა,
 მაგრამ დახე!.. უცებ საძვლე
 ვადელობა წინ ფინია!

შეკავკავებს ცუგა ფისოს...
 თავიკმა ამ დროს თავს უშველა;
 მონადირე აიბუგა,
 დაავიწვდა მთლად სუეველა!

შენ მოგიკვდეს სიუბე, შავო!
 თავი მოგტუდეს, ფეხებიო,
 რომ სადაც არ მეგულები,
 უცებ შეშეფეთებიო!

ვადუბღვირა ცუგას თვალი,
 შეჭფრუტუნა: „რა გნებაესო?!
 აქ მობრძანდი, თუ ბიჭი ხარ,
 და ვაფნობებ შე ჩემ თავსო!“

ცუკა შეკრთა, მოიკუნტა,
 დარჩა მთლად გაწიღებული;
 გამობრუნდა და კარებში
 გავარდა შემინებული.

ფისომ, ძალზე გულმოსულმა,
 ისევ ისეო ხეტივლი;
 მაგრამ თავვი ვეღარსაით
 დაინახა, ის ტივლი!

ბოლოს თეფშებს და ნახორსლებს
 მიჭეო ზირი, მოუღსინა;
 გაიტეკნა მუცელი და
 ამოეშვა ისევ სვრინვა!

თეოფ. კანდელაკო.

თ ე ვ ზ ა ო ბ ა

ბლიკო, ბიჭო, კარვად ჩაუკიდე ძვე ან-
კესს! სომ უუურებ, ჭია ლაძის მოსცილ-
დეს და ცარიელს სომ თევზი არ მოედუ-
ბა, — უევიროდა ვანო ჰატარა შალვას, თა-
ვად გადასწოლოდა წელის ჰირთან გადას-
ლართულ მუსის ტოტებს, ოფლში იწუ-
რებოდა და ანკესებს უძაგრებდა ზედ დაბ-

ძულ ვოსებს. აკვიტოს ცხელი მზე ანათებდა, მაგრამ ჰა-
ტარა მეთევზეთ მინც ვერ უწვავდა კანს, რადგან დაბურულ
ხეების ქვეშ ივენენ და ამასთან ჩანქარა მდინარე სსსიაძოვნოდ
აგრილებდა იქაურობას; ტვის გაცილებით დაფენილი მინდუ-
რები კი გადაწვებ და დაეკითხებიან კვალვას. უეანოდ დარწმინდ
ველებში მიეძვათ მწუქმსებს საქონელი და ამოვებდნენ, თავად
კი მიურილიუვენ ხრდილებში დასამახებლად; სოკიერთები ტეეს
მოსდებოდნენ ხილის საშოვრად.

— მოედო, მოედო! — დაივირობ სინარულით შალიკომ და
სანქაროდ ამოსწია ანკესი.

— ვაიძევე! აკი მოსწუდა, აკი მოსწუდა!

— მამ რას იხამდა? აგრე კივივით როგორ იქნება ანკე-
სის ამოწევა! არ ვახსოვს, ჰეტო როგორ გვასწავლიდა?

— შენ რა, შენ სომ კაცს არ მიეძველები, — უთხრა სა-
ვედურით შალვამ და თვალი ცრემლით ავესო.

— მაგინათვის რა გატირებს? ვინდა იმდენი თევზი ამო-
ვისხა, რომ...

— მე რა მერე? მე მინდა დავიჭირო.

— შენ ჯერ არ იცი, ისწავლი და შენც დაიჭერ. ამ
მა თინამაც არ იცოდა ხეზე ასვლა და ჩიტების დაჭერა; თამ-
რო აძლევენ ხოლმე; მერე თითონაც ისწავლა და წელს რო-
გორ დახტის, ვერ უეურებ? კარგი ვქენით დღესა, რომ გა-
მოვეპარეთ, თორემ თევზს დაგვიფრთხობდა.

— განა თვესი ფრთხება?

— მააჰ, ხომ გახსოვს? მაგრამ შენ არ იცი, თევზს კა-
ცის მიახლოვება ესმის და ალაგს იცვლის; ნაპირზე რომ
იყოს, შიგნით შესცურავს.

— ჰო, ჰო. — დაემოწმა შალვაძე.

— ჰო და არ უნდა გაგაგებინოთ, რომ სათევზაოდ მოვ-
დივართ.

— ვანო, ვანო! — შეჭევირა კიდევ შალიკომ. — შენსაჲ მოედო!
მოედო, მოედო!.. რამოდენაჲ! — უვიროდა შალვა ჭარხალივით
აწითლებული. ვანომ წელა ამოსწია და ანკესს ამოჭევა მოზრ-
დილი წვერა.

— გენაცვალე, დედაჯან, რა კარგია! შესძახა აღრაცებით,
ერთი შესრა და კინაღამ ისევ წელში ჩააგდო. საცოდავი
ცხოველი ტოკავდა, ფართხალებდა და სასიკვდილოდ ჰირს ალებ-
და. შალვა სახარულით წემუტუნებდა.

— ვანო! აწი აღარ დაგვიძლის დედა თევზობას, აღარც
მაჲა გავვიჯავრდება. რა კარგია! უეურე უეურე, როგორი
მსუქანია, როგორ სუნთქავს საწეალი! მოკვდება, არა? — და შა-
ლვას სახე სიბრალულით მოედრებდა.

— აჰ, ნეტაი მაჲა ჩამოვიდეს ამ საღამოთი და ნახოს
ეს. — ამბობდა ვანო.

კიდევ დიდხანს ჰქონდათ ანკესები წელში და ოთხიოდე
თვესი კიდევ ამოიყვანეს.

საღამომ მოაწია, დასავლეთის ნიაჲმა მობერა, მცენარე-
ბი შეინძრენ, სუნთქვას უმატეს და სიცოცხლისაკენ ჰირი
შემოიბრუნეს.

— ესლს გავიხადოთ და გადავსტეთ წუაღში. მინამ ვიბანებო, ანკესები დავტოვოთ, იქნება კიდევ მოედოს.

— კარგი. — უთხრა შალვამ და სსხქაროდ ტანთ გავიხადა.

— მოდი, ტანისამოსი აქ დავაწუოთ, თორემ დავკვისველ-
დებ, წუაღს, რომ ავაშხაშხებთ.

— კარგი, — უთხრა ვანომ და გადასტა წუაღში. შალიკო,
შქეწრდა და უური დაუგდო რადაცას.

— ვანო! ტუეში ვიღაცა კისკისებს.

— ჩიტი იქნება. მიუურე როგორ გავსცურო.

— არც მე ჩამოგრჩები, — და შალვა გადაეშვა წუაღში. — ვაი,
რომ მე ცურვა არ ვიცი.

— ნახირს ნუ მოსცილდები. იცი, რა ვითხრა: აი იქით
შარმან კიბოებს ვიჭერდით მე და ისაკო. წუაღს რომ ქალაქ-
ში არ წაეუვანათ, კიდევ ბევრს დავიჭერდით.

— ჩვენ დავიჭიროთ, რა! შენ მასწავლე, როგორ უნდა!

— როგორ და აიქ გამოდრმავებული ჰატარ-ჰატარა, ბა-
ღახიანი ხერელებია და იქ იბუდებენ.

— შერე როგორ გამოვიყვანოთ?

— როგორ და ხელით.

— მამ წავიდეოთ, წავიდეოთ. — აიყინა შალვამ და გაუდგენ
გზას.

— აი აქ არის. — უთხრა ვანომ. — არ შეკეშინდება? ისე
მოგიჭერს რომ...

— რად შეკეშინდება, მიუგო შალვამ კეკხნით.

— მამ კარგი.

დასწვდა ვანო ხერელს, შეჭყო ხელი და დაიწყო ფათური.

— უჭ, რამდენი ეოფილა, აჭა, დამიჭი არ წავივიდეს, გა-
დასცა საიოდუ კიბო და დაიკუსა. კიბომ ფესები შეანძრია, შალ-
ვას მთლად გადავიწვდა თავისი გულადობა, ერთი შეჭვივრ
და შორს გადაუძახა კიბოები.

— ჰო, აკი გითხარ, შეგეშინდება შეთქი.

— არა, კი არ შეშინებია... ისე. . . აირია შალვა და აწითლდა.

— არა, ასე არ შეიძლება. აი, აქ შეგსვამ: გაიქეცი, ჩემს მარჯალში ცხვირ-სახოცია და მოიტანე. შენ ზევით დადექი, მე მოგაწოდებ და შიგ ჩაჭკერე.

— კარგი. — დასთანსმდა შალვა. ვანომ რამოდენიმე კიბო აჭვებ-რა ზევით. ელოდებოდა შალვას, მაგრამ სად იყო? ცოტახანს უკან მოესმა შალვას ტირალი: ვანოოო! ჩქარა, მიშველევე!

ვანო სჩქაროდ ამოხტა წელადან. ამოურილი კიბოები დასიკა და გაიქცა მის მისაშველებლად. შალვა ტიროდა და რაღაცას ეძებდა.

— რა დაგეძარათ?

— ჩვენი ტანისამოსი აღარ არიის...

— მართლაც აღარა იყო-რა. აღარც ფეხსაცმელი, აღარც ქუდები, აღარც სალათები! შალვამ და ვანომ ერთმანეთს შეჭს-სეგეს, შალვა შიშით კანკალებდა.

— ეინ წაიღებდა, ნეტ?

— რა ვიცი...

— ჩვენი თევზები სადღაა? აღარც თევზებია! ფუ, რა უსინ-დისო ქურდი ეოფილა, გადააფურთხა ვანომ.

— ჩაიცვი, ჩაიცვი ჩქარა! წავიდეთ მანც.

ჩაიცვეს ფაცა-ფუცით, ანკესები ახსნეს; მათ ბედზე ზატარა თევზები კიდევ მოსდებოდა. დაიჭირეს ხელში და აბუსულები გაუდგინეს ვზას. შალვა ძალი ძალ უკან იცქირებოდა, „ნომ არავინ მოგვადგისო.“

* * *

ნამუდღვეის მზე რომ დასავლეთით მოექცა, ჩვენი თევზების ოთახის ფეხჯარას სხივები მიაბნია და იქვე ტანტზე მწოლ თინას უნებურად თვალები აჭექტინა. გადაბრუნდა, კიდევ ძილისთვის უნდოდა მიეცა თავი, მაგრამ ამ დროს ოთახში

შემოდგურა ზატარა თამრო, მივიდა ლოკინთან და დაუწყო ღებო
ძება. თინა ზესხედ წამოხტა.

— რად იცი, თინა, ამდენი ძილი? ციებას დაკაწეობინებს.

— იჰ, ციება-კი არა! დედა რაღად იძინებს სადილო უკან?
და მოჭკება მთქნარებას.

— ადექი ერთი, ბაღში საგიდეთ. მე თუ არ მოვედი, შენ
სომ არ დაიძვრი.

— დაიწეებ შენცა! წავიდე, ატამი ვსწამოთ.

ზარმაცად გაუდგა გზას თინა. ჩავიდნენ ბაღში თუ არა,
მოცოცხლდა. იქ ათას ნაირი ხილი უდიმოდა ემაწვილებს,
ირსეოდა და თავისკენ იწვევდა; ბავშვებს თითქო სთხოვდა,
„არა მე დამკრიფეთ და არა მეო“. თინამ უველას კვრდი
აუქცია და ატამთან მივიდა.

— თამრო, აქ მოდი! ამხსედ ადი აი, მე ნამძინარევი
ვარ და დაბრუებული მძქვს ხელ-ფეხი.

თამრომ სასქაროდ დაჭეზარა ფესსაცმელი, შესტა ატამზე და
წვერზე მოექცა.

— აჰა, კალთა გამაღე!

თინამ დაიკალთაჴა, თამრომ კალთა გაუკნო ატმით.

— კარგი, თამრო, კმარა.

თამრო ჩამობრუნდა, ერთ ტოტთან შესერდა, გაეცინა და
რადაცას დასწვდა.

— რა არის, თამრო?

— არაფერი, დანა დარჩენიათ.

— სადა?

— აი, ტოტზე დაურჭვიათ და დავიწეებიათ.

— ძალიყო იხამდა, ის ცელქი ისა! რაც დანები კვქონდა,
სულ კვრე დაჭეზატა.

თამრომ დანა აიღო და ჩამოხტა ძირს.

— მართლაც სად არიან ვანო და ძალიყო?

— ამ დილას ჩვენს კარზე ჩამოიარეს.

— სათევზაოდ! დაიძხა თინამ, სიხარულით სახეზე
 წითლდა, თვალები აერთა და იქვე დაჭყარბ ატმები.

— წავიდეთ ჩქარა, ჩქარა!

— დაიცა თინა, რამ შეკმალა? ეს ატამი ვსწამოთ და
 ისე წავიდეთ.

— არა, არა, შენი ჭირიმე, ესლავ წავიდეთ და გავზრდა
 სახლისკენ.

— დაგწვევლოს ღმერთმა...— მიამძხა თამრომ. ატამი
 ცხვირსახსოცში ჩაჭყარბ და გაჭყვბ უკან.

— ასე სჯობია, ჩემო თამრო. გზა-და-გზა ატამი ვსწამოთ;
 აი, ამ ზატარა დანით ვთალოთ და სუელ თოკივით გავაბბათ გზა-
 ზე: ვნახოთ მობრუნებისას დაგკვხვდება, თუ არა?

თამროს სახლს ჩაურეს, ერთი ველიც გადაირბინეს და შე-
 ვიდნენ იმ ტყეში, სადაც ვანო და შაღვა თევზაობდნენ. ჩამო-
 ცვივნულ ფოთლებში ახლად გადმოურენილი ბარტყები დაი-
 ნახა თინამ და სიხარულით დაეღვვნა უკან.

— თამრო, შენ ისე დაუარე, ისე, იმ ბუნქებთან მივამ-
 წუვდიოთ.

ბეური სდიეს ჩიტებს, იმკდი მინც გაუცრუვდათ: ბარტყებს
 კარგა მოზრდილი ფრთები ჭქანოდათ და გაუფრინდნენ. ჯერ-კი
 ეწეინა თინას, მავრამ შემდეგ უეცრად აიტყხა კისკისი:— „რო-
 გორ დავრობდით, კინაღამ ცხვარ-პირი დავიმსხვრიეთ“.

დაბნებეს ჩიტებს თავი და გასწიეს იქათ, საითაც ვანო და
 შაღვა ეგულეობდათ. მიუახლოვდნენ, თინამ სული განაბა.

— სსუ! ბანაობენ, შევაშინოთ.

— არა, ცოცხანი არიან.

— მოიცა, მოიცა! ქვევით მიდიან კიბოებზე. მავათ, რომ
 ძე არ მოვევვარ, ერთი სეირი უნდა ვუეთო!

— რა?

— ტანთსაცმელი მოვზაროთ და შინ წავიდიოთ.

— როგორ, ტიტკვლები დავსტოვოთ?

— არა, ხალათები და ქუდები მხოლოდ.

მივიდნენ ნელა, იქაურობა დაათვალიერეს, დაუსვენს ხელი ხალათებს, ფეხსაცმელს, ქუდებს, თევზებიც თან მოაუღლეს და გაჭკურესლეს სახლისკენ. თინამ დედას უამბო სიცილით ეს ამბავი.

— კარგი, თქვენ არაფერი შეიძნით. მე ამ თევზს შევწვავ და გამოვიტან. აბა, თუ იცნობენ? სიცილი არ აიტყნოთ.

ძალვა და ვანო რომ ესოში მივიდნენ, მსე დაწურულიყო, სახლის აივანზე ისხდნენ თინა და დედა მისი და ჩაის ამზადებდნენ; მამა, ის იყო, სამოსულიყო ქალაქიდან და გულ გახსნილი წამოწოლილიყო იქვე ტახტზე. ბავშვებმა მამა რომ დაინახეს, ცოტათი შეერთნენ, ძალვა დასველებულ ჭკვივით აბუსუღიყო და ვანოს ეკვროდა. მამას გაეცინა მათ დანახვაზე, მაგრამ თავი შეიკავა.

— ეგ რა მოგვლიათ? ტანსაცმელი რა უვავით?— მამასა დედას.

ძალვა მოჭევა ტირილს. ვანომკი თამამად უთხრა:

— რა ვქნა დედა! ჩვენ ვთევზაობდით, შემდეგ კიბოებზე წავედით, ტანისამოსი იქ გავუშვით, საცა ანკესები გვქონდა. ვიღაც მისულიყო, ტანისამოსიც წაქლო და თევზებიც. ის უსინდისო, ისა, თევზს რადან ერწოდა?

— ისეთი მშვენიერი იყო, დედა. ამოდენა, აი... დასძინა ძალვამ.

— უსინდისოკი არა, სინდისიანი ეოფილა, რომ მარვლები და საცვლები დაუტოვებია და მთლად ტიტვლიკანად არ გამოუკზაენისართ, უთხრა მამამ.

— ჭკუას ისწავლით შვილო, და მეორედ დედის დაუკითხავად აღარ წახვალთ. ხომ დაგწუდათ გული, თევზი რომ მოგზარეს?— ჭკითხა დედას.

— ნეტავიკი თევზი არ წაქლოთ და!..

— ჰო! მაშ იმ თვეზის დედას რა უნდა ექმნა, იმას სომ უფრო დანანდებოდა: რას ერწოდით, რად დაიჭირეთ?

— მაშ რა გექმნა, არ დაგეჭვებო?

— არ უნდა დაგეჭვებოდა. რა დაგიძვეათ საცოდევმა, იყო თბვისთვის წყალში, თქვენ არას გიძლიდათ, აბა რად მოჭედილით?

— ჩიტო რას უხდენს თინას, რომ იჭერს?— ჰკითხა შაღვამ.

— თინაც თქვენსავით სულელია, ახლა-კი აღარც ის დაიჭერს.

ამ დროს მოახლემ შემწვარი წვერა გამოიტანა და თინამ კისკისით გამოარბენინა ვანოს და შაღვას ტანსაცმელი. შაღვამ სინხარულით შეჭევირა:

— ჩვენი წვერა! აჰ, შე უშხაკო, შენ მოიპარე?— და მიუღრდა ტანისამოსს. საერთო სიცილი ატუდა. ცოტა ხნის შემდეგ სხვებთან ერთად ჩვენი მეთევზეებიც მხიარულად შეექცეოდნენ შემწვარ წვერას.

მ. ვარიყული.

სოსოს ძალი

ატარს სოსოს ძალი ჰეპება. სახელად წაბლია ერქვა.

ამ ძაღლის ერთგულობა და გონიერება ეველანს აკვირვებდა.

სოსო რომ დილით სასწავლებელში წავიდოდა, წაბლია უეჭველად კარებამდე მიაცილებდა და ისევ სახლში დაბრუნდებოდა.

შუადღემდის ქუჩაში ფეხს არ ვახდვამდა. შუადღისას უცბად გაქრებოდა და, ვნახოთ, სოსოს-კი მოჰყვებოდა, ერთი სტუნვით, ალერსით და მხიარული ეფფით, თითქოს მთელი წლიას უნახავ მეგობარს შეჰხვედრიაო.

შუადღის შემდეგ სოსოს გვერდიდან აღარ ჰშორდებოდა. ეძინა თუ ეღვიძა მის სოსოს, სულ თვალებში შესცქეროდა.

ერთხელ სოსო ძალიან ავად ვახდა. წაბლიას დარღს საზღვარი არა ჰქონდა; აღარცა სჭამდა, აღარც სვამდა: დაღონებული იწვა სოსოს ღოგინთან გაუნძრევლად, სულგანაბული, თითქოს ეძინა, არ ვავადვიძო, ძილი არ დავუფრთხო ჩემ საუვარელ მეგობარსაო. როგორც-კი ავადმოყოფი თვალს აახელებდა, ან განძრევოდა, წაბლია უმაღლ ფეხსე წამოკარდებოდა, საბანსე ტოტს დაადებდა და ალერსიანად თვალებში შესცქეროდა, თითქოს ჰკითხავდა:

— რა ვინდა ჩემო მეგობარო? მითხარ, რა გაწუხებსო?

და სახამ სოსომ არ მოიხვდა, წაბლიას ზირში ლუკმა არ ხახულა. უნდა გენახათ მისი სტუნვა-კუნტრუმი, მხიარული ეფფა-თამბაში, როდესაც სოსო ფეხსე წამოადგა!

წაბლიას იმდენად უეჭვრდა თავის მეგობარი, რომ მის ნივთებს სუნითა სცნობდა და სხეებისაგან გამოარჩევდა.

ხშირად შეგვიკროვებია სხვა და სხვა ცხვირსახოცები, რომლე-

ბიც სოსოსას ჰკადუნეს, აკვირებია მათში სოსოს ცხვირსა და
 და ეველა ერთად მიკვირებია კუთხეში. შემდეგ სოსოს დაუძახნია
 წაბლიასთვის, — არიქა, ხეში ხელსახოცი მიპოვე და მომიტანეო.

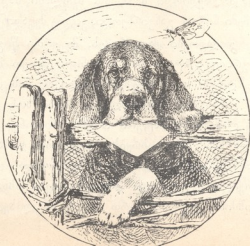
წაბლია იმ წამსვე სხრიალასავით დატრიალდებოდა, მიიბრუნ-
 მიიბრუნდა ოთახს, შევროვილ ცხვირსახოცებში გამოარჩევდა
 სწორედ სოსოსას და მიუტანდა. ეველა გაკვირებული რჩებოდა.

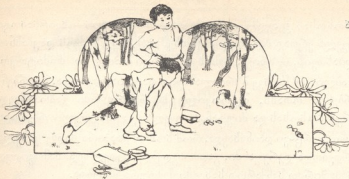
როგორცაჲ დანახავდა, რომ სოსომ დააპირა სადმე წახვლა,
 გავარდებოდა დერეფანში, გადმოაგდებდა კედელსედ ჩამოკიდულ
 ქუდს და პირით საჩქაროდ სახლში შემოურბენებდა.

რამდენჯერ კედლის განჯინაში დაგვიძაღვს სოსო, ან
 კიდევ სხვა ძნელად მისაგნებ ალაგს, და შემდეგ დაგვიძახნია
 წაბლიასთვის, — არიქა, სოსო სად არის, მოხახეო! — თვალის
 დახამხამებასე შემოიბრუნდა წაბლია ეველა ოთახებს და თან გაძ-
 მაგებული ისუნთქებდა ჰაერს, თითქოს რაღასაც სუნავსო.
 მიადგებოდა სწორედ იმ ალაგს, სადაც დამალული ვეგავდა
 სოსო, და დაუწებდა კარებს ფეხით კაკუნს, თან ხვეწკვნ
 იურებოდა ისეთი მუდართ, თითქოს გვესვეწება, — ჩქარა გა-
 უღეთ კარი, გამოუშვით ხეში საუვარელი მეგობარიო.

როდესაც სო'ო ზანსიონში მიბარეს, რადგანაც სახლში თამა-
 შობაში ძრიელ ერთობოდა ჭკაკეთილებს ვერ აშხადებდა, საწუალ-
 მა წაბლიამ ვერ აიტანა დაძორება თავის მეგობრისა, იდარდა, ავად
 გახდა და დარღმა თანაც გაიტანა.

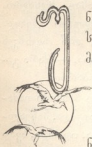
ს. რომანიშვილი.

პატარა რობინზონი

(ხამდევიდა მოთხრობა)

ნდა ციამბოთ, რამ დამკარგვინა სიუმაწვილითვე

 სიუვარული მოკზაურობისა; მე მოკითხრობთ

 მარტივს, მართალ ამბავს, და იმედა მაქვს, ჩემი

 ჰატარა მკითხველები გამოიყენებენ და ისარ-

 კებლებენ ამითი.

მე ვცხოვრობდი ჩემის მშობლებით მძვე-

 ნიერ დაბა ს... მახლობლად რ... ტუის ასლო.

 ვიყავ 9 წლისა და დეჟდიოდი სახალსო სკოლაში, სადაც სხვა-

 თაკან უფრო ჩემი ნიჭით განვირსეოდი, ვიდრე მეცადინეობით.

როდესაც ჯაღდოები დგვირიგეს, მე ერთი წიგნი მომ-

 ცეს ამ სათაურით: „ჰატარა რობინზონი“. ეს იყო მოთხრო-

 ბა ჰატარა მესლეურ ფლახბინესზე, რომელიც კემის დაღუპვის

 შემდეგ ერთს გუნძულსე მერჩენილიყო, რობინზონ კრუსენა-

 ვით. ჰატარა ლამაზი ფანჩატური აიშენა, თითონვე იკეთებდა

 ტანსაცმელს და სხანადირო ისრებს, ზოულობდა და ხამოჭქონ-

 და ბუდეებიდან კვერცხები, რომლითაც სახდოებდა. დილა-სა-

 ლამოთი დანოქილი ვეკედრებოდა ღმერთს თავის სსნას. ლო-

 ცვა მისი შეისძინა უფალმა: ერთ დღეს ინგლისელი მეს-

ღვაურნი გადმოვიდნენ მის კუნძულს; რობინზონმა თავისი თავგადსავალი; მუსღვაურნი განცვივრებულნი დარწმუნეს, წამოიუვანეს ეს ზატარა კმარი და დიდა ამბით დაუბრუნეს სამშობლოს და დედასა... ღუდამ სიხარულით კინაღამ სული დალია თავის საუვარედელს შვილის დანახვაზე.

რამდენჯერმე გადავიკითხე ეს მშვენივრად დაწერილი მოთხრობა და ისე მომეწონა, რომ მეც მომიხდა გამოძევა ზატარა რობინზონის ცხოვრება. ბევრი ფიქრის შემდეგ განვიძრახე, ვისთვისმე გამეზიარებინა ჩემი განძრახვა და ისე დამეწუო საქმე. ბოლოს გადავწყვიტე შეამხნა ჩემი ბიძაშვილი ლეონისთვის, რომელსაც ნინის ვუძახდა; ის ტიტოს მეძახდა შემოკლებათ. ნინი 8 წლის ლამაზი ქერა ქალი იყო, დიდრონი მოცინარი თვალები ჰქონდა; თითქმის ეოველ დღე ერთად ვატარებდით დროს. მისი ბიძა, ბიძა ჩემი, ახლო იდგა ჩვენსე, ორ სახლს იქით და ჩვენ მუდამ ერთად ვთამაშობდით. ნინი მიუვარდა დასავით, როგორადაც მას მივანხდი მხად. ჯერ დავაფიცე, რომ საიდუმლოს არ განცვივებ; და მასეუგან ვუამბე ჩემი განძრახვა. ნინის ეგონა, სუძრობით ველაპარაკებოდი, და ერთი მხარულად გადიკისკისა, მარამ მე ვუამბე ფლაბიანეს ამბავი და ისე შევაფუცხუნე, რომ ბოლოს ისიც დამთანხმდა. დავაწვეთ ჰირობა, რომ იქათ კვირას წავიდოდით, რადესაც ჩვენი მშობლები და მსახურნი წირვაზედ იქნებოდნენ.

— რა უნდა წავიღოთ, თანა, მკითხა ნინიმ, რომელიც უფრო მზრუნველობით იქცეოდა.

— არაფერი, სრულიად არაფერი.

— მაინც?

— გეუბნები არაფერი-მეთქი. ფლაბიანეს არა ჰქონდა-რა, კუნძულსე რომ გადავიდა, და ეოველივე თითონ მოიპოვა. წარმოიდგინე, იქ ჩვენ სრული თავასუვალნი ვიქმნებთ; მე ვიქნები მეფე და შენ დედოფალი; ოჰ, რა კარგი იქმნება, რისა გეძინიან!

წარმოიდგინეთ, რა გულის ფანცქალი მქონდა, კვირა რომ დადგა! მეშინოდა, ნინის არ გადაუფიქრნა, მაგრამ ჩემი შიში არ გამართლდა. როდესაც ჩემი მშობლები და მოსამსახურენი წავიდნენ წირვაზე, სამჯერ ისე გადავკოცნე, რომ ეჭვი უნდა აღმოვრდათ, მაგრამ სრულიადც არა იგრძნეს-რა. ზირველ ლოცვის შემდეგ ქრისტეფორე კოლუმბის ღმერთს გზის დალოცვა შევევედრე. მომავალს ვსედავდი კაი თვალთ და მეგონა, რომ ჩემი სახელი ჩაიწერებოდა საუკუნოდ იმ ოქროს წიგნში, სადაც არიან ხარისხულნი ნამდვილნი გპირნი.

ნინი ცოტა დაღონებული დამხვდა.

— აბა! მივმართე მე აღტაცებით.

— აბა, — მიზანსუხა ნინიმ ნაღვლიანად, კიდევ ფიქრობ შენი აზრის განხორციელებას?

— უთუოდ, შენა?

— მეცა, რაკი ზირობა მოგვეცა.

— აბა, ნინი, წავიდეთ.

— წავიდეთ, ტიტო!

ერთი წუთის შემდეგ ჩვენ გავეპართენით ტეისკენ; ხელი-ხელს ჩაკიდებულნი ჩუმაღ მივდიოდით, და ხან-და-ხან უკან ვიხედებოდით, ხომ არავინ დაგვედგენაო.

— სად მივალთ? — მკითხა ნინიმ.

— წავიდეთ!

— მასუკან?

— მასუკანაც და სულ მუდამ ზირდაზირ ვიაროთ; — ვუპასუხე მე ამაჲდ, — მანამ არ მივადწევთ უდაბნო კუნძულს.

ორი საათის სიარულის შემდეგ ნინიმ მითხრა, დავიღალე და მშინაო.

— დაჯექ ამ მუხის ქვეშ და მომიცადე: მე მოვიტან საუესქს.

ნახევარ საათს უკან მოვედი და მოვიტანე ხელსახოცში გამოსვეული ალუბალი და ქლიავი.

— ძალიან გემრიელი ეოფილა, სთქვა ნინომ, როდესაც შეჭამა ეს ტუის სილუელობა, მაგრამ ჰური-კი დაგვიწუებია.

— ჰური! რას ამბობ, მანამ ჩვენ კუნძულზე არ მივალთ, ჰური არ გვექნება.

— ძართალია. — წარმოსთქვა მან სიმშვიდით.

კარგად რომ შევექცეთ ჩემ მოტანილ საზრდოს, შევუდქით გზას. ნინი ჰკრეფდა ვეავილებს და მე წინ მოვუძღოდი სიმღერით, რომელიც ჩემმა ბიძამ მასწავლა.

უცემ საშინელმა გრიბლმა შეკვავუნა და ნინი მთლად გაფითრდა.

— გაიკე, ტიტო? რა იყო, მითხარ?

ჯერ ხმაც არ ამოძღო, რომ საშინელმა ელვამ გახანთა მთელი ტუე და დაუშვა კოკისპირული წვიმა; თან მოსდევდა საშინელი ჭექა-ქუხილი; რომელიც ანგრევდა დედა-მიწას.

— ქოლგა არა გაქვს? — მკითხა ჩემმა ბიძაშვილმა; — რობინზონს როგორც მახსოვს, ჰქონდა.

— ჩვენს უდაბურ კუნძულზე გაგეკეთებ, ეხლა-კი შევეფართო ამ ხეს.

საბრალო ნინი მთლად სველი იყო; თავზე თავის თურნო ძელი მოვახვიე და მოთმინებით ველოდით წვიმის გადაღობას. დიდხანს მოგვინდა ცდა. წვიმა ახსამდა ისე მრთელად, რომ ვარშემო სულ წვალში ვიუავით. როდესაც გადაიღო, მიხლოდა განშეგრძო გზა, მაგრამ წელისგან სველ მიწაში ვიფლობოდით და წამ-და-უწუშ კვიცურდებოდა ფეხი. ნინიმ წაავლო სული ერთ ბუნქს, მაგრამ წივილ-კივილით მოძორდა: საზარელი ძავი გველი დაუინახე იმ ბუნქში. ვტაცე სული გაფითრებულ ნინის და გადავვდიოთ იქით მხარეს. მაგრამ უნდა შევძღვარებოდა ვით. სიარული შეუძლებელი იყო, ნინიც უჩივოდა დაღლვას, სიცვივს და სიმძილს. ცოტა ხელი მოვუკრიფე, რომე-

ლიც მან ოხვრით შეჭამა, მეკი ვცდილობდი ჩემის მხიარულებით როგორმე გამერათა და დამემყიდებინა ნინი.

— რადგანაც აქ უნდა დაჯანსუღო, ნინი, მე ქონს გავაკეთებ დამინთვის.

— სადა ვართ? მკითხა მან ცახცახით.

— ესლხა ძალიან, ძალიან შორსა ვართ, ოცი ვერსის მანძილზედ ვიქმნებით.

— ოც ვერსზედ?

— დიად, სულ ცოტაც რომ ავიდოთ.

მ სხათი მოგვინდა ქონის კანკეთებლად, ღამემ მოგვასწრო ამ მძიმე და გასართობ შრომაში. მე ვამაუობდი ჩემი შენობით და მეგონა, რომ ზატარა რობინზონსე და დიდხედაცკი მე ვიფიქ უდიდესი. დაუიხოქეთ ჩვენს ქონის ქვეშ და მხურვალეთ ვილოცეთ; მასუკან ჩემი ბიძაშვილი წამოწვა ფოთლების ქვეშაკებსე.

— ღამე მშვიდობისა, ნინი.

— საბნები? წამოიძახა მან.

— კუნძულზე იმასაც გიძოვნი.

— ღამე მშვიდობისა, რობინზონ, — მიზახუხა მან ისეთი მშვიდი თანხმობით, რომ შემებრლდა. დაწვექით ჩვენს ნოტიო ქვეშაკებსე; ათს წუთს არ გაეგლო, როდესაც ორივენი უცბად შეესრით.

— გაიგონე, — მიხურჩულა ნინიმ.

— დიად კაცები ღაზარაკობენ აქ მასლობლად!... გაჩუმიდი, უთუოდ ველურები არიან.

— ველურები! ოჰ, ღმერთო!

მასუკან მხოლოდ მათი ფეხის ხმა-და გვესმოდა.

— ველურები! — გაიმეორა ნინიმ და შიშის ცახცახმა აიტანა. ამ დროს თოფმა იგრილდა, და კაცმაც დიძახა: კურდღელი! მოიტა, რაჯაყო!...

— კურდღელიო! წარმოსთქვა ჩემმა ბიძაშვილმა. — ჰო, ველურნი მას უმსა სწამენ, უპარილოდ. — ამასობაში ჩვენი სადგომისათ ნაბიჯზე გამოჩნდა რაღაცა ძველი ბაღნიანი ჰორუტევი, რომელსაც თვალები ცეცხლებრივ უკრთოდა.

— ძველი! — დაიძხა ნინიმ შიძით. — ხედავ, ტიტო? ძველია!... ოჰ, რა მეშინიან!...

ნინი შეშინებული შეგროდა, როდესაც იმაზე ნაკლებ არც მე ვიყავ შეშინებული. ნინი სუმაღ ლაპარაკობდა, მაგრამ ძველმა მანც გაიკონა. მოგვიანლოვდა, თან ჰეერს სუნავდა, მერმე დაგვიწო ბღვერა და მოგვაჩერა თავისი ბრიალა თვალები. ჩვენ გაქვავებულნი ვიდექით.

— აქეთ, რავაყო! — დაუვირა ერთმა ველურთაცანმა. მაგრამ ძველი ღრინავდა და თეთრ წვეტიანს კბილებს ალაპლაპებდა.

— აქ რაღაც არის, სთქვა ველურმა, წავიდე, ერთი დავათვალიერო. — გამოქანდა ჩვენკენ, თან ძველს უძახდა: სუმაღ, რავაყო, სუმაღ. ამ დროს დავინახეთ ერთი გოლიათი ჩვენ კარების წინ. მან დაგვხედა და გაოცებით დამხა საშინელი ხმით: აქ რა გინდათ ბაღლებო?

— ბატონო ველურო, — შესძახა ნინიმ — ავს სურას გვიწამ!

— ძონი, არა ვცდები, ეს ჩემი ბატონიშვილი ბრძანდება.

— მიცნობთ ბატონო ველურო? შეკითხა ცოტა დამშვიდებული ნინი.

— ესეც ბატონი ტიტო... ღმერთო ჩემო, რას აკეთებთ ამ დროს და ამისთანა ამინდში ტექში?!

ასლავი ვიცან ნიკოლი, ტუის ძველი. მერცხვენელმა ვუამბე ჩვენი თავგადასხვადი, რომელმაც ბევრი აცინა. მეკი სირცხვილით ვიწოდი.

— ასლა გვეყო სიცილი და ლაპარაკი. უნდა ვიფიქროთ თქვენს მშობლებზედაც; იცით, რა შეწუხებულნი იქნებიან? აი თქვე პატარა ცელქებო!... აბა წავიდეთ, ბატონო. თქვენ, ქალ-

ბატონო, წამოისსით ჩემი წამოსახსნამი, თორემ მთლად ვაუ-
 ნუდი ხართ. აბა, რა ვაქო, წავიდეთ.

ნიკოლმა შეისვა მხარსე ნინი და რობინზონი-კი თავ-
 ჩაქინდრული მისდევდა უკან.

— სადა ვართ? ვუკითხებოდა მე მსდლად.

— ერთ ვერსზე სასლიდგან, ჩემო ბატონო ბატონო, — მი-
 ჰასუსხა მან დაცინვის კილოთა. ოცი წუთის შემდეგ მივატანეთ
 ჩვენს სახლს. ჩვენი დედები მარტონი იუვენჯ სასლში, მწუნა-
 რებისაგან დავიკვებულნი; ძამებს-კი წაუკვანათ ტყეში ოციოდ კაცი
 ჩვენს სამებრად.

ნიკოლი კარვად დაასახუქრეს და დალოცეს, როგორადც
 ჩვენი მცველი; კაი ქადა უთავაზეს შემებარ რა ვაქოს... რა ცა
 შეესება რობინზონს და ნინის, ძალიან უსაყვედურეს და მანც
 სიხარულით ჩაიკრეს გულში... აი რა იყო მიზეზი, რომ უძ-
 წვილობიდანვე დავკარგე კემოვნება მოვსაურობისა.

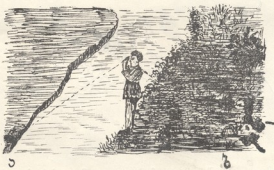
ქნ. ანასტასია ამილახვრისა.

როგორ გაიზომაბა მდინარის სიზანე შიგ ბაუსვლელად.

დადებით მდინარის სწორე ნაპირას და ორიუ სელის გუ-
ლი ცერებით აიფარეთ წარბებზედ, ვითამც შუსე ურიდებით.
გაჭსედეთ სელის გულს და ვცადეთ ნეკის საზი მდინარის
მეორე ნაპირს შეჭსედეს, მაკალითად, როგორც აქ არის ნა-

ჩვენები ასოთი „ა“. აღარ შეინძრეთ, არც სელეები შეანძროთ,
მიბრუნდით მინდვრისკენ და ის სწორილი დაჭნიმნეთ, საცა
თქვენი სელის გულის ქვეშ თუბლი გასწვდეს, მაკ. აქ აღნი-
შნული ადგილი „ბ“. „ბ“ — დგან იმ ადგილამდის, საცა
თქვენ იდექით, რომ გასომოთ, სწორედ ის იქნება მდინარის
სიკანე.

ვ ა მ ო ც ა ნ ე ბ ი

კარში დავიბადე, კარში გავიზარდე,
 სხსლში შევედი „გაკუ!“ დავიმსხე.

კაცი ენახა სთესავდა
 ბრძენი დავით მეცნიერი,
 წინ ედვა თოვლისა ნივთი
 და კუზრი მისი მიერი;
 ამისი გამოძცნობელი
 კაცია გულის სძიერი.

რ ბ ზ ს ე ბ ი

მეთოთხმეტე №-ში მოთავსებული გამოცანების ახსნა:

1. კაკალი—2. მამალი.

რეზუსების ახსნა:—1. ეს ქვაბი ცხელია—2. ცხრა მუხა.